

70-річчя академіка НАН України П.І. АНДОНА

16 жовтня виповнилося 70 років відомому вченому в галузі програмування академікові НАН України Пилипові Іларіоновичу Андону.

П.І. Андон народився 1938 р. у с. Кирилівка (Молдавська РСР). У 1961 р. після закінчення фізико-математичного факультету Кишинівського державного університету зі спеціальності «математика» його направили на роботу в Інститут кібернетики АН УРСР у м. Києві. Упродовж 1961–1969 рр. Пилип Іларіонович подолав в інституті шлях від інженера до молодшого наукового співробітника. Він спеціалізувався на створенні засобів обчислювальної техніки. Отримані ним результати лягли в основу кандидатської дисертації, яку П.І. Андон захистив у 1967 р. Протягом 1965–1967 рр. він без відриву від виробництва навчався в аспірантурі ІК АН УРСР.

З 1969 до 1980 рр. П.І. Андон був керівником відділення в СКБ ММС ІК АН України, де працював над розробленням та практичним упровадженням систем оброблення даних на базі ЕОМ. Під його керівництвом виконано низку робіт, які отримали широке використання в народному господарстві. З квітня 1980 р. по червень 1985 р. він був заступником директора з наукової роботи СКТБ ПО Інституту кібернетики. З червня 1985 р. по липень 1992 р. очолював СКТБ ПО ІК АН України. У 1992 р. Пилип Іларіонович організував Інститут програмних систем НАН України, директором якого став згодом. У 1986 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора фізико-математичних наук.

П.І. Андон опублікував понад 200 наукових праць, у тому числі 5 монографій. Він

підготував 11-х кандидатів і 3-х докторів наук. Крім цього, працював на педагогічній роботі: викладав у КНУ імені Т.Г. Шевченка, упродовж 1986–1992 рр. був головою Державної екзаменаційної комісії в НТУУ (КПІ).

Пилип Іларіонович – визнаний фахівець у галузі інформатики, програмування, інформаційних систем, баз даних і знань. Він зробив значний внесок у розвиток української кібернетичної школи.

У 1961–1969 рр. П.І. Андон виконав цикл робіт із теорії автоматів, розробив нові методи мінімізації функцій алгебри логіки, які використовують при створенні засобів автоматизованого проектування систем дискретної дії. З 1969 року основний напрям наукової діяльності вченого – програмування та інформаційні системи. Він запропонував модель конвеєрних програмних систем, розробив методи їх синтезу, аналізу, оптимізації та організації конвеєрних обчислень на базах даних і знань великих обсягів. Пилип Іларіонович долучився до формування методології створення прикладних програмних систем, у межах якої розробив методи й засоби забезпечення надійності та якості програм на різних фазах їхнього життєвого циклу, методи розрахунків вартості, ризику й трудомісткості програмних систем. За авторської участі та під науковим керівництвом П.І. Андона в Україні розроблено основні стандарти з питань інженерії програмних систем.

У галузі інформаційних систем, баз даних і знань учений розробив формально-логічні основи побудови інтелектуальних інформаційних систем, зокрема теоретичний фундамент, методи і засоби концепту-

ального моделювання предметних областей в умовах неповної і нечіткої інформації, запропонував і дослідив відповідні моделі даних та алгебри, розробив низку методів узагальнення інформації на базах даних; запропонував методологію створення інформаційно-аналітичних систем для підтримки технологій проведення контент-аналітичних досліджень на повнотекстових базах даних із метою кількісного аналізу, аналітичного оброблення та узагальнення змісту текстів для виявлення тенденцій, закономірностей явищ і подій, відображених у текстах. За його участю створено і запроваджено відповідні програмні засоби (система КОНТЕНТ).

П.І. Андон відомий як фахівець із питань створення великих складних розподілених систем. Під його керівництвом розроблено низку систем загальнодержавного та галузевого рівня (АИС ЮПИТЕР, ГАРТ, АРИ-АДНА). В останні декілька років науково-практичні зусилля вченого сконцентровані на розробленні теорії синтезу прикладних програмних систем у семантичному Інтернет-середовищі та на інформаційних технологіях підтримки наукових досліджень.

Пилип Іларіонович один з ініціаторів створення Національної програми інформатизації України та співпраці України з ЮНЕСКО. Він член Консультативної ради з питань інформатизації при Верховній Раді України, Міжнародної комп'ютерної асоціації АСМ і комп'ютерного товариства IEEE, входить до складу Програмних комітетів багатьох міжнародних наукових конференцій з програмування. П.І. Андон – член редколегій низки профільних наукових часописів, а також засновник і головний редактор журналу «Проблеми програмування».

За значні заслуги, невтомну працю на ниві науки та підготовку кадрів Пилип Іларіонович відзначений орденом Трудового Червоного Прапора, кількома медалями, Грамотою Верховної Ради України. Він лауреат державних премій УРСР та України, премії Ради Міністрів СРСР у галузі науки і техніки, премії НАН України ім. В.М. Глушкова, удостоєний звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Наукова громадськість, колеги та друзі щиро вітають Пилипа Іларіоновича з ювілеєм, зичать йому міцного здоров'я, щастя, наснаги та подальших творчих звершень.

90-річчя члена-кореспондента НАН України І.М. МЕЛЬНИКОВОЇ

24 жовтня виповнилося 90 років знаменитому українському історикові члену-кореспонденту НАН України Ірині Миколаївні Мельниковій.

І.М. Мельникова народилася 1918 р. у м. Мені на Чернігівщині. У 1940 р. з відзнакою закінчила історичний факультет Київського державного університету

ім. Т. Шевченка, після чого вступила до аспірантури.

Війна перервала її творчі плани й задуми, змусила виїхати з родиною до Чикмента (Казахстан). Там, у Південно-Казахстанському вчительському інституті, у 1941–1942 рр. Ірина Миколаївна працювала старшим викладачем історії СРСР. У